

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Факультет економіки та інформаційних технологій
Кафедра фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету економіки та
інформаційних технологій

Ю.М. Неговська

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

(назва навчальної дисципліни)

підготовки перший (бакалаврський)рівень
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 07 «Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 075 «Маркетинг»
(код і найменування спеціальності)

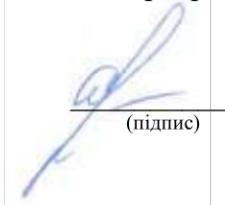
освітньо-професійної програми «Маркетинг»
(найменування освітньої програми)

тип дисципліни професійної підготовки

2020 рік

ПОГОДЖЕНО:

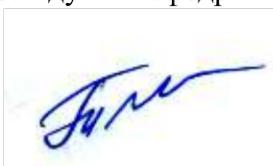
Гарант освітньої програми

(підпис)

РЕКОМЕНДОВАНО:Кафедрою фінансів, обліку та
фундаментальних економічних дисциплін
Протокол №1 від «28» серпня 2020 року

Завідувач кафедри

T.M. Сугак

Розробники: Паризький Ігор Володимирович – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри маркетингу, економіки, управління та адміністрування

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: вибіркова

Передумови вивчення навчальної дисципліни: Вона є узагальнюючою в комплексі економічних дисциплін, що містить політconomію, макроекономіку, міжнародну економіку, державне регулювання, статистику та ін.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «*Національна економіка*» є сукупність ресурсних, економічних, інституціональних та соціальних чинників, що визначають відмінні риси національної економіки й специфіку функціонування. В основі дисципліни: економічні теорії та базисні інститути; засади ринкової економіки і суспільного добробуту; економічний потенціал і роль держави, демократії у національній економіці; економічне зростання та інтеграція у світове господарство.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин **5 кредити ECTS**

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «*Національна економіка*» є формування системи теоретичних знань і набуття практичних навичок у галузі аналізу стану національної економіки України, перспектив її розвитку та державного регулювання нею.

Основними завданнями навчальної дисципліни «*Національна економіка*» є:

- характеристики реальної економіки за допомогою таких категорій як економічний потенціал країни та структурні параметри національної економіки;
- розгляд сучасних теорій, щодо інституційної системи зростання та розвитку національної економіки;
- висвітлення ролі держави в економічній системі країни, методів та інструментів її впливу на економіку;
- характеристика фінансової системи країни, яка охоплює державні фінанси, банківську систему та небанківські установи;
- визначення соціальних результатів економічного розвитку країни та суперечності між економічним розвитком та екологією;
- розкриття місця національної економіки у світовому господарстві та питань, пов'язаних з міжнародною конкурентоспроможністю

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «*Національна економіка*» забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК6	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК8	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
ЗК12	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
ЗК13	Здатність працювати в міжнародному контексті

Спеціальні компетентності (СК):

СК3	Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі
СК11	Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен досягти таких запланованих результатів навчання:

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2	Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення

	маркетингової діяльності
ПРН3	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу
ПРН5	Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів
ПРН12	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним
ПРН13	Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	сем.	п	л	с.р		л	сем.	п	л	с.р
Змістовний модуль 1. Сутність та аналіз національного господарства												
Тема 1. Національна економіка як галузь економічної науки та сутність національного багатства	18	6	2	-	-	10	18	1	-	-	-	17
Тема 2. Поняття соціальної та економічної ефективності національної економіки	18	6	2	-	-	10	18	1	-	-	-	17
Тема 3. Економічний потенціал: його структура, вплив на економічний розвиток, економічна оцінка	19	6	2	-	-	11	19	2	-	-	-	17
Тема 4. Фінансова система національної економіки	19	6	2	-	-	11	19	2	1	-	-	16
Змістовний модуль 2. Державне управління національною економікою												
Тема 5. Державність та державне управління національною економікою	19	7	3	-	-	9	19	2	-	-	-	17
Тема 6. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки.	19	7	3	-	-	9	19	2	1	-	-	16
Тема 7. Прогнозування та програмування національної економіки.	19	7	3	-	-	9	19	2	1	-	-	16
Тема 8. Розвиток національної економіки: теорії, моделі, стратегії, показники.	19	7	3	-	-	9	19	2	1	-	-	16
Усього годин	150	52	20	-	-	78	150	14	4	-	-	132
Диф.залик												

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Назва змістового модуля

Тема 1. Національна економіка як галузь економічної науки та сутність національного багатства

Національна економіка — цілісна система організації господарської діяльності, що обмежена державними кордонами. Національна економіка — продукт історичних процесів і періодів, її становлення. Суб'єкти національної економіки. Особлива роль національної економіки в управлінні розвитком господарства з урахуванням інтересів держави. Функції національної економіки як науки: теоретико-пізнавальна (гносеологічна), практична

(прикладна), виховна та світоглядна, прогностична. Суть національного багатства, його суть і статистичний показник. Структура національного багатства.

Тема 2. Поняття соціальної та економічної ефективності національної економіки

Підвищення ефективності виробництва — зростання добробуту населення. Загальна і порівняльна економічна ефективність у практичних розрахунках.

Сутність ефективності виробництва. Формування результатів та ефективності виробництва (продуктивності виробничо-економічної системи). Система показників ефективності виробництва. Узагальнюючі показники ефективності. Економічна та бюджетна ефективність зовнішньоекономічних операцій. Продуктивність праці, фондівіддача, фондомісткість.

Тема 3. Економічний потенціал: його структура, вплив на економічний розвиток, економічна оцінка

Аспекти економічного потенціалу. Використання економічного потенціалу на користь держави, принципи його функціонування. Показник рівня економічного потенціалу. Вплив природних ресурсів на економічний розвиток держави: ефективне використання корисних копалин, рекреаційних ресурсів, географічного розташування країни. Модель взаємозв'язків показників національного багатства з показниками СНР. Динаміка національного багатства України. Визначення природно-ресурсного потенціалу, його оцінка в Україні. Групи економічних оцінок ПРП. Технологічна та економічна оцінка природних ресурсів.

Тема 4. Фінансова система національної економіки

Визначення фінансової системи, її складові. Визначення державних фінансів, їх структура, що вони в себе включають; бюджети різних рівнів. Визначення бюджетної системи України, її структура, принципи. Загальний та спеціальний фонди бюджету України. Склад доходів державного бюджету України, їх розподілення на загальний та спеціальний фонди. Роль місцевих бюджетів у фінансовій системі держави, особливості функціонування. Визначення податкової системи, податкового регулювання. Принципи функціонування. Реалізація податкової політики. Функції податкової системи. Підходи, що визначають роль податкової системи в сукупності методів державного регулювання. Крива Лаффера. Класифікація податків. Засади, на які має спиратися система запозичень для забезпечення ефективності політики державних запозичень. Складові соціальної системи страхування. Соціальні програми, із допомогою яких здійснюється захист населення; соціалізація національної економіки. Зв'язок фінансів підприємств і організацій з системою національних фінансів; фінанси не фінансових організацій.

Змістовий модуль 2. Державне управління національною економікою

Тема 5. Державність та державне управління національною економікою

Необхідність існування державного апарату. Сутність, об'єкти, мета та методи державного регулювання національної економіки. Об'єктивна необхідність державного регулювання для забезпечення функціонування та соціального й економічного розвитку країни. Регуляція і дерегуляція національної економіки. Необхідність існування державного механізму перерозподілу доходів і ресурсів, його завдання, принцип дії. Державна політика забезпечення економічного зростання.

Тема 6. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки

Галузевий поділ, територіальна структура, пропорційність національної економіки. Елементи соціальної системи, економічний аспект. Типи організаційних структур, особливості, реалізація. Визначення значення відтворювальної структури для суспільства, процес суспільного відтворення. Класифікація видів економічної діяльності. Складові національної економіки, виробнича сфера та сфера послуг. Особливості регіональної структури. Напрямки, склад, об'єми імпорту й експорту. Міжгалузевий перерозподіл ресурсів, зникнення великих підприємств, що мають вплив на національну економіку; виникнення високотехнологічних підприємств шостого технологічного укладу.

Тема 7. Прогнозування та програмування національної економіки

Місце прогнозування в національній економіці. Узагальнююче та часткове прогнозування. Чотири типу методів економічного прогнозування. Особливості прогнозування в

Україні. Сутність економічного програмування. Державні і регіональні цільові програми. Індикативне макроекономічне планування. Сучасні форсайтні дослідження та перспективи їх розвитку.

Тема 8. Розвиток національної економіки: теорії, моделі, стратегії, показники

Модернізація як стратегічний напрямок економічного розвитку України. Сутність і показники економічного розвитку. Теорії і моделі економічного розвитку. Етапи економічного зростання і розвитку. Стратегія соціально-економічного розвитку України. Стратегії розвитку галузей економіки України. Розвиток податкової системи та фіскальної політики в національній економіці. Теорія постіндустріального суспільства. Теорії економічного зростання Нобелівських лауреатів. Етапи економічного зростання і розвитку.

Підсумковий модульний контроль: диф.залік

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Національна економіка як галузь економічної науки та сутність національного багатства	6	1
2	Тема 2. Поняття соціальної та економічної ефективності національної економіки	6	1
3	Тема 3. Економічний потенціал: його структура, вплив на економічний розвиток, економічна оцінка	6	2
4	Тема 4. Фінансова система національної економіки	6	2
5	Тема 5. Державність та державне управління національною економікою	7	2
6	Тема 6. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки.	7	2
7	Тема 7. Прогнозування та програмування національної економіки.	7	2
8	Тема 8. Розвиток національної економіки: теорії, моделі, стратегії, показники.	7	2
Усього годин		52	14

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	<i>Не передбачено навчальним планом</i>		

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Національна економіка як галузь економічної науки та сутність національного багатства	2	-
2	Тема 2. Поняття соціальної та економічної ефективності національної економіки	2	-
3	Тема 3. Економічний потенціал: його структура, вплив на економічний розвиток, економічна оцінка	2	-
4	Тема 4. Фінансова система національної економіки	2	1

5	Тема 5. Державність та державне управління національною економікою	3	-
6	Тема 6. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки.	3	1
7	Тема 7. Прогнозування та програмування національної економіки.	3	1
8	Тема 8. Розвиток національної економіки: теорії, моделі, стратегії, показники.	3	1
Усього годин		20	4

9. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	<i>Не передбачено навчальним планом</i>		

10. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Національна економіка як галузь економічної науки та сутність національного багатства	10	17
2	Тема 2. Поняття соціальної та економічної ефективності національної економіки	10	17
3	Тема 3. Економічний потенціал: його структура, вплив на економічний розвиток, економічна оцінка	11	17
4	Тема 4. Фінансова система національної економіки	11	16
5	Тема 5. Державність та державне управління національною економікою	9	17
6	Тема 6. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки.	9	16
7	Тема 7. Прогнозування та програмування національної економіки.	9	16
8	Тема 8. Розвиток національної економіки: теорії, моделі, стратегії, показники.	9	16
Усього годин		78	132

11. Завдання для самостійної роботи

- Особливості соціальної політики щодо окремих верств населення.
- Сучасна концепція охорони природного середовища.
- Види організацій та їх роль в економічному розвитку суспільства.
- Функції та принципи організації банківської системи в Україні.
- Можливості використання інструментарію виробничої функції при прогнозування темпів економічного розвитку України.
- Світовий досвід державної підтримки підприємництва.
- Обґрунтування державних цільових програм економічними ресурсами.
- Природно-ресурсний потенціал України та шляхи підвищення ефективності його використання.
- Сутність та склад національного багатства.
- Ефективність національної економіки та її показники.

11. Сутність, види регіональної структури економіки та її показники.
12. Показники якісних змін економічного розвитку. Методика розрахунку комплексу індексів, які використовуються у міжнародній практиці.
13. Концепція ендогенного впливу НТП на економічний розвиток.
14. Державний бюджет України: структура доходів та видатків.
15. Розвиток державного соціального страхування.
16. Принципи та особливості діяльності небанківських фінансово-кредитних установ.
17. Сутність понять: «економічна політика держави», «державне управління економікою», «державне регулювання економіки»
18. Фінансування діяльності бюджетних установ.
19. Американський та європейський підходи до державного управління.
20. Організація процесу виконання управлінських рішень
21. Економічні методи державного регулювання економіки
22. Державне прогнозування економічного і соціального розвитку України
23. Балансовий та нормативний методи планово-економічних розрахунків
24. Принципи та особливості діяльності небанківських фінансово-кредитних установ
25. Бідність: причини появи та прогресування.
26. Кошторисно-бюджетне фінансування галузей соціальної сфери.
27. Основні складові стратегія сталого розвитку.
28. Економічний збиток від впливу на природні комплекси господарської діяльності.
29. Внутрішньо- та зовнішньоорієнтовані стратегії розвитку держави: основні складові їх формування, недоліки та переваги.
30. Національна, економічна і зовнішньоекономічна безпека країни та напрями її забезпечення.

Теми рефератів

1. Як підвищити добробут населення в Україні в короткій перспективі?
2. Як вимірюється соціальна нерівність в Україні?
3. Який механізм фінансування соціальної сфери?
4. Які чинники лежать в основі концепції взаємодії економіки та екології?
5. Які складові стратегії сталого розвитку?
6. Які основні важелі економічного регулювання довкілля?
7. Як регулюються державно-управлінські відносини між суб'ектами і об'єктами управління ?
8. Як забезпечується єдність механізму державного управління і механізму державної влади ?
9. Якою має бути послідовність інституціональних змін в умовах переходу до ринкової економіки України?
10. Чи існує зв'язок між політичним типом держави та переважною спрямованістю здійснюваних в його економіці інституціональних змін?
11. Яке співвідношення спонтанних та цілеспрямованих інституціональних змін на різних етапах економічного реформування в Україні?
12. Від чого залежить частка трансакційного сектору у ВВП України?
13. В чому полягає ефективність діяльності інвестиційних компаній в Україні?
14. Якими є перспективи функціонування недержавних пенсійних фондів в Україні?
15. Як підвищити роль комерційних банків в економічному розвитку України?
16. В чому полягають особливості моделей економічного розвитку високо розвинутих країн?
17. Які специфічні риси характерні моделям розвитку, що були розроблені для країн, які розвиваються?
18. У чому полягає сутність та переваги теорії ендогенного впливу НТП на економічний розвиток?
19. В чому полягають основні положення концепції сталого розвитку?
20. Причини і наслідки «гінізації» економіки.
21. Суспільний сектор економіки України: малі чи надмірні його масштаби.
22. Соціально-економічні прогнози і реальність: причини неспівпадання.
23. Які методи соціально-економічного прогнозування ліпші - інтуїтивні чи формалізовані?
24. Стратегічні цілі соціально-економічного розвитку України: погляд молодого покоління.

25. Спадкоємність соціально-економічної політики: пропозиції щодо формування механізму її забезпечення.
26. Як визначити вартість національного багатства країни в цілому та окремих його складових?
27. За допомогою яких показників можна найбільш точно оцінити рівень ефективності національної економіки?
28. Чи є можливим зниження обсягу споживання природних ресурсів за умови поступового зростання національної економіки?
29. Еволюція концепцій приватизації державного майна за роки незалежності України та її соціальні наслідки.
30. Тенденції у структурній динаміці видів економічної діяльності та їх вплив на розвиток національної економіки.

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю (диф.залику)

1. Особливості соціальної політики щодо окремих верств населення.
2. Доходи населення та їх соціально-політичні виміри.
3. Прожитковий мінімум як основа соціальних гарантій доходів населення.
4. Соціальна сфера та джерела фінансування її розвитку.
5. Проблеми екології в умовах стратегії сталого розвитку.
6. Сучасна концепція охорони природного середовища.
7. Система управління природокористування.
8. Економічний механізм забезпечення природоохоронної діяльності України.
9. Основні засади неоінституціональної та нової інституціональної економіки.
10. Правила та інститути: сутність і значення для економіки.
11. Види організацій та їх роль в економічному розвитку суспільства.
12. Роль і місце лізингових компаній в розвитку галузей економіки України.
13. Вади і переваги діяльності небанківських фінансово-кредитних та банківських установ.
14. Основні засади використання кредитних спілок як об'єкта розміщення вільних коштів громадян.
15. Перспективи розвитку страхового бізнесу в Україні.
16. Функції та принципи організації банківської системи в Україні.
17. Концепція постіндустріального суспільства і економічний розвиток України.
18. Економічний розвиток на основі інституціональних змін.
19. Поєднання процесів індустріального та постіндустріального розвитку: теорія та практика в Україні.
20. Теорії постіндустріального суспільства.
21. Можливості використання інструментарію виробничої функції при прогнозування темпів економічного розвитку України.
22. Функції Національного банку України та інструменти їх реалізації.
23. Результати та перспективи приватизації державної власності в Україні.
24. Проблеми ефективності бюджетних витрат.
25. Управління державним боргом в Україні.
26. Світовий досвід державної підтримки підприємництва.
27. Світовий досвід соціально-економічного прогнозування.
28. Характеристика Державного прогнозу економічного і соціального розвитку України.
29. Критерії точності і надійності соціально-економічних прогнозів.
30. Програмування національної економіки в країнах Європейського Союзу.
31. Обґрунтування державних цільових програм економічними ресурсами.
32. Організаційно-економічний механізм реалізації державних цільових програм.
33. Стан та характеристика потенціалу національної економіки України.
34. Сучасний стан основних галузей національної економіки України (на прикладі конкретної галузі).
35. Національне багатство України та методи його оцінки.
36. Природно-ресурсний потенціал України та шляхи підвищення ефективності його використання.

37. Виробничий та науково-технічний потенціал України та перспективи його розвитку.
38. Ефективність національної економіки та показники її вимірювання.
39. Еволюція концепцій приватизації державного майна за роки незалежності України та її соціальні наслідки.
40. Тенденції у структурній динаміці видів економічної діяльності та їх вплив на розвиток національної економіки.
41. Сутність та склад національного багатства.
42. Структура природно-ресурсного потенціалу України та характеристика окремих його складових.
43. Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу.
44. Виробничий потенціал України та його характеристика.
45. Основні складові та характеристика науково-технічного потенціалу України.
46. Ефективність національної економіки та її показники.
47. Соціальна структура економіки.
48. Організаційна структура економіки та її основні пропорції: секторна структура, структура бізнесу, структура організаційно-правових форм господарювання.
49. Показники відтворювальної структури економіки та вплив змін у відтворювальних пропорціях на економічне зростання.
50. Класифікація видів економічної діяльності та їх структура.
51. Сутність, види регіональної структури економіки та її показники.
52. Основні структурні пропорції у зовнішній торгівлі України.
53. Товарна структура експорту та імпорту в Україні.
54. Економічний розвиток та економічне зростання. Геометричні моделі економічного розвитку.
55. Методики обрахунку показників кількісних змін економічного розвитку.
56. Показники якісних змін економічного розвитку. Методика розрахунку комплексу індексів, які використовуються у міжнародній практиці.
57. Сутність та передумови посткейнсіанських моделей економічного розвитку. Основні положення моделі економічного зростання Дж.Робінсона.
58. Сутність та передумови неокласичних моделей економічного зростання. Формалізація моделі Р.Солоу.
59. Основні положення моделей економічного розвитку країн, що розвиваються.
60. Сутність інституціональної теорії розвитку.
61. Концепція ендогенного впливу НТП на економічний розвиток. Модель П.Ромера.
62. Основні підходи до виокремлення етапів економічного розвитку. Можливості їх поєднання.
63. Сутність стратегічної мети економічного розвитку України. Основні напрямки змін.
64. Призначення, роль та структура державних фінансів.
65. Бюджетна система України як центральна ланка системи державних фінансів.
66. Державний бюджет України: структура доходів та видатків.
67. Місцеві бюджети: особливості формування в Україні.
68. Податкова система України: основні елементи та їх характеристика.
69. Система державних внутрішніх та зовнішніх запозичень: особливості в Україні.
70. Система державних цільових фондів: склад, джерела та призначення.
71. Розвиток державного соціального страхування.
72. Основні риси та відмінності між однорівневою та дворівневою банківськими системами.
73. Інструменти регулювання центральним банком діяльності комерційних банків.
74. Види комерційних банків які функціонують в Україні та їх характеристика.
75. Роль і місце парабанківської системи у кредитній системі країни.
76. Принципи та особливості діяльності небанківських фінансово-кредитних установ.
77. Сутність та відмінності функціонування кредитних спілок та кредитних товариств.
78. Необхідність, принципи та ефективність роботи страхових компаній.
79. Необхідність, принципи та ефективність роботи недержавних пенсійних фондів.
80. Економічні функції держави.
81. Сутність понять: «економічна політика держави», «державне управління економікою»,

- «державне регулювання економіки»
82. Ринковий та державний механізми перерозподілу ресурсів і доходів.
  83. Власність в системі розподілу перерозподілу ресурсів і доходів.
  84. Податково-бюджетний механізм перерозподілу ресурсів і доходів.
  85. Держава як виробник суспільних благ.
  86. Фінансування діяльності бюджетних установ.
  87. Взаємовідносини бізнесу і держави як суперечлива система співробітництва і антагонізму.
  88. Formи і методи державної підтримки підприємництва.
  89. Основні засади теорії державного управління.
  90. Об'екти і суб'екти державного управління.
  91. Американський та європейський підходи до державного управління.
  92. Державне управління та виконавча влада.
  93. Система органів державної влади та їх повноваження.
  94. Цілі державного управління та їх види.
  95. Загальні і специфічні функції державного управління.
  96. Організація процесу виконання управлінських рішень.
  97. Функція планування.
  98. Державне регулювання як головна функція державного управління.
  99. Контрольна функція державного управління.
  100. Правові та адміністративні методи державного регулювання економіки.
  101. Економічні методи державного регулювання економіки.
  102. Сутність і функції соціально-економічного прогнозування.
  103. Принципи соціально-економічного прогнозування.
  104. Класифікація соціально-економічних прогнозів.
  105. Класифікація методів прогнозування.
  106. Державне прогнозування економічного і соціального розвитку України.
  107. Сутність та етапи побудови стратегії соціально-економічної політики держави.
  108. Види державних програм економічного і соціального розвитку.
  109. Сутність державного програмно-цільового планування, класифікація державних цільових програм. Етапи програмно-цільового планування.
  110. Балансовий та нормативний методи планово-економічних розрахунків.
  111. Принципи та система державного програмування економічного і соціального розвитку України.
  112. Структура Державної програми економічного і соціального розвитку України.
  113. Благо як економічна категорія.
  114. Економічний добробут за А.Пігу.
  115. Способи вимірювання корисності (ординалізм і кардиналізм).
  116. Принцип ефективності В.Парето у розподілі благ.
  117. Теорія соціального вибору.
  118. Основні функції суспільного добробуту.
  119. Основні види та джерела доходів населення.
  120. Причини та показники нерівності в розподілі доходів населення.
  121. Бідність - причини появи та прогресування.
  122. Програми перерозподілу доходів та їх вплив на індекс Джині та на криву Лоренца.
  123. Вартісна величина прожиткового мінімуму.
  124. Механізми перерозподілу доходів, що застосовуються в Україні.
  125. Основні джерела фінансування соціальної сфери.
  126. Кошторисно-бюджетне фінансування галузей соціальної сфери.
  127. Концепція взаємодії економіки та екології.
  128. Основні цілі стратегії сталого розвитку.
  129. Техногенний і стальний типи економічного розвитку.
  130. Основні принципи охорони навколошнього природного середовища.

13. Методи навчання

Методи навчання на лекціях:

- вербальний метод (лекція, дискусія тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анатування тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

Методи навчання на практичних, семінарських заняттях:

- вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні, семінарські та лабораторні заняття);
- метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- Дослідницький метод
- Пошуковий метод.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Національна економіка» використовуються такі методи оцінювання:

- для поточного контролю у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних та групових проектів, творчих завдань, тощо.
- для модульного контролю у вигляді письмової відповіді, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.
- для підсумкового контролю проведення екзамену або заліку (усна та/або письмова відповідь, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.).

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *модульний контроль* передбачає письмове виконання різних видів контрольних завдань.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену або заліку

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Національна економіка» є підсумковий контроль - диф.залік

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Рекомендоване оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти:

№	Вид навчальної діяльності здобувачів вищої освіти*	Кількість балів
1.	Реферат, есе	1-5
2.	Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач	1-5
3.	Індивідуальне завдання	1-5

4.	Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
5.	Ділова гра, практичний кейс, тощо.	1-10
6.	Участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо)	1-10
7.	Модульний контроль (для dennої форми здобуття освіти)	1-20
8.	Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти оцінюються за такими критеріями:

Бали	Критерії оцінювання
90-100	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання інших галузей знань, вдало наводить приклади.
82-89	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначені понять.
75-81	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
64-74	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, проте відповідь неповна, неглибока, містить неточності, є помилки у формулюванні понять, відчуваються складнощі в застосуванні знань при наведенні прикладів.
60-63	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади.
35-59	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
1-34	Здобувач вищої освіти не засвоїв програмний матеріал.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА А ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для диференційованого заліку, екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для недиференційованого заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	нездовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	нездовільно з обов'язковим	не зараховано з

		повторним вивченням дисципліни	обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Приклад для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота								Підсумковий контроль	Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Самостійна робота		
3	4	4	4	4	4	3	4	10	40	
Модульний контроль 1 - 10		Модульний контроль 2 - 10							100	

Приклад для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	40	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Національна економіка» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силabus;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні вказівки до вивчення дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для модульного контролю;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Базова:

1. Економічна теорія. Національна економіка: підручник / за ред. В.М. Тарасевича. – К.: Знання, 2012. – 270 с.
2. Завгородня О.О. Національна економіка: Конспект лекцій – Дніпро: НМетАУ, 2018. – 144 с.
3. Мацелюх Н. П. Економічні теорії в системі наукових економічних знань : навч. посібник / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко. - 2-ге вид., перероб. та доп. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 226 с.
4. Нариси теорії національної економіки. Монографія / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: Січ, 2015. – 322 с.
5. Національна економіка: Навчальний посібник / За ред. Завгородньої О.О. – Дніпро: НМетАУ. – 2016. – 148 с.
6. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 1 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. – Львів : Растр – 7, 2016. - 460 с.
7. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. – Львів : Растр – 7, 2017. –

400 с.

8. Данилович-Кропивницька М. Л. *Макроекономіка: навчальний посібник*. 2-е вид., допов. Львів: Вид-во Львівської політехніки. –2017. – 292 с.

Додаткова:

1. Гронтоковська Г.Е., Косік А.Ф. *Макроекономіка: навч. посіб.* - К., 2010. - 672 с.
2. *Державне регулювання економіки. Навч. посібник / Укладачі: О.О. Завгородня, В.К. Лебедєва, О.В. Летуча.* – Дніпро: НМетАУ, 2016. – 268 с.
3. *Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін.* – К.: КНЕУ, 2005. 440 с.
4. *Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. В.Г. Гейця.* – К.: Ін-т екон. прогнозув.; Фенікс, 2003/ - 875 с.
5. *Економічна безпека: навч. посіб. / за ред. З.С. Варналія.* – К.: Знання, 2009. – 647 с.
6. *Економічна політика: Навч. посіб. / О. О. Беляєв (кер. кол. авт.), А. С. Бебело, М. І. Диба та ін.* — К.: КНЕУ, 2004. — 287 с.
7. *Інституційні засади формування економічної системи України: теорія і практика / За ред. З. Ватаманюка.* – Львів: «Новий Світ-2000», 2005. – 648 с.
8. *Історія економічних вчень: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича.* – К.: Знання, 2004.– 430 с.
9. *Кейнс Дж. М. Трактат про грошову реформу. Загальна теорія зайнятості, процента та грошей: реф.- дайдж.* / Укл. Фещенко В.М. – К.: АУБ, 1999. – 189 с.
10. *Козак Ю. Г. Міжнародна макроекономіка: навчальний посібник. Видання 3-те, перероблене та доповнене / Ю. Г. Козак, Ю. М. Пахомов, Н. С. Логвінова [та ін.].* - К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 364 с. – Режим доступу: <http://dspace.onpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/1360>
11. *Малий І.Й. Теорія розподілу суспільного продукту.* – К.: КНЕУ, 2000.
12. *Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Національні економічні системи» для студентів, які навчаються за освітньо- професійною програмою «Міжнародна економіка» зі спеціальністю 051 «Економіка» (магістерський рівень) / Укл.: О.О. Завгородня.* – Дніпро: НМетАУ, 2019. – 56 с.
13. *Механізм структурних зрушень в економіці України.* – К.: Ін-т економіки НАНУ, 2002.
14. *Податкова політика України: стан, проблеми, та перспективи: монографія / П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул, З.С. Варналій [та інші]; за ред. З.С. Варналія.* К.: Знання України, 2008. – 675 с.

20. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського // <http://www.nbuvgov.ua>
2. Офіційні сайти періодичної літератури:

Назва журналу	Офіційний сайт
Актуальні проблеми економіки	www.eco-science.net
Економіка і держава	www.economy.in.ua
Економіка України	www.nbuvgov.ua/portal/_Soc_Gum/EkUk/index.html
Економіка та підприємництво	www.nbuvgov.ua/portal/_Soc_Gum/Etp/texts.html
Економіка. Фінанси. Право	www.nbuvgov.ua/portal/_Soc_Gum/Efp/texts.html
Економіст	www.nbuvgov.ua/portal/_Soc_Gum/Ekonomist/index.html
Економічна теорія	www.nbuvgov.ua/portal/_Soc_Gum/ET/index.html
Ефективна економіка	www.economy.nayka.com.ua
Економічний часопис – XXI	www.soskin.info/ea
Бізнес	www.business.ua
Комерсант	www.kommersant.ua
ЛігаБізнесІнформ	www.liga.net.com.ua
Вища школа економіки (Росія)	www.hse.ru

1. Офіційні сайти державних та міжнародних установ:

Назва	Офіційний сайт
Верховна Рада України	www.portal.rada.gov.ua
Кабінет Міністрів України	www.kmu.gov.ua
Міністерство економічного розвитку і торгівлі	www.me.gov.ua
Міністерство фінансів	www.minfin.gov.ua
Національний банк України	www.bank.gov.ua
Державна податкова служба України	www.tax.gov.ua
Державна служба статистики України	www.ukrstat.gov.ua
Національний інститут стратегічних досліджень	www.niss.gov.ua
Центр перспективних соціальних досліджень	www.cpsr.org.ua
Міжнародний валютний фонд	www.imf.org
Human development report	www.hdr.undp.org
United Nations Statistics Division	www.unstats.un.org
Organization for Economic Cooperation and Development	www.oecd.org/std
Statistical Office of the European Communities	www.europa.int